

ilukirjanduslikke teoseid: luuletiskogu „Rõuge kiriku kell“ (Tall., 1924) ja novellikogud „Kaamelid pasunapuhujatega“ (Tartu, 1928), „Võrumaa jutud“ I, II (Tall., 1924, 1933), jutustise „Rannaliivalt taevani“ (Tartu, 1931) ning jutukogud noorsoole „Uhhuu jutustused“ (Tartu, 1929), „Pombi ja Üdsimärdi nõiad“ (Tartu, 1932), „Pombi ja esivane-mate kuld“ (Tartu, 1934), „Tondijutud“ (Tartu, 1936), „Pajupill“ (Tartu, 1937) jt. Ta on loonud ka näidendeid. J-i iseärasuseks on rahvalik-lopsakas jutustamisviis, mis küll alati loogika pii-ridest kinni ei pea.

Isikl. jm. saadud andmed. T.

JAKOBSON, August, kirjanik, sünd. 20. VIII 1904 vkj. Pärnumaal Rääma v. põllumehe pojana, õppis Pärnu linna ühisgümnaasiumis a-il 1919—26, pärast seda Tartu ülikooli majandusteaduskonnas ja hiljemini arstiteaduskonnas. J. on teotsenud E. Kirjanikkude Liidus, ms. a-st 1939 selle esimehena. — J. saavutas täitsa tundmatu algajana 1927 K./Ü. „Looduse“ poolt korraldatud romaanivõistlusel suure kaheosalise teosega „Vaeste-patuste alev“ (2. tr. Tartu, 1937) esimese auhinna ja haruldase menu. See teos, mis käsitleb Pärnu töölisaguli elu, avaldas autori võimet argiellu sukelduda ja seda suures läbilõikes naturalistliku lopsakusega esitada. Sedasama suunda on J. jälginud oma järgnevas toodangus, kaldudes vahel küll juba liiglihalisse romantikasse või liigsesse elu kopeerimisse. Nii on temalt ilmunud romaanid: „Tuhkur hobune“ (I ja II 1928, III 1930, IV osa pealkirja all „Üheksas laine“ 1933), „Kolme vaeva tee“ (1930), „Miika Valtsbergi roim“ (1931), „Töö algus“ (1932), „Vallutajad“ (1934), „Vana kaardivägi“ (1935), „Metsalise rada“ (1936), „Vaikne õhtu“ (1937), „Oktoobrituul“ I, II (1938) ja „Uus inimene“ (1938); novellikogud: „Joonatan Hingemaa eksirännakud“ (1930), „Kotkapoeg“ (1932), „Reisijad lõppjaamas“ (1934), „Reames Mattias“ (1935), „Üksiklased“ (1935) ja „Esimesed meheteod“ (1936; kõik ilmunud Tartus). Selle viljaka toodanguga on J. tunduvalt mõjustanud realistliku romaani arengut Eestis.

Isikl. saadud andmed. F. T.

* **JAKOBSON, Eduard Magnus**, pildi-
lõikaja ja vaimulik kirjanik, õppis ksu-
lograafiat Peterburis A. Daugull'i (vt.
Suppl.) juures. Ta toodangu paremik

on valminud Riias ja suur osa sellest on ilmunud läti kirjanduslikus ajakir-
jas „Rota“. J. suri 21. VII 1903 vkj.
Tallinnas.

Post. 1903, nr. 162, 163 ja 1935, nr.
250; Kataloog: Näitus „Sada aastat
eesti puugravüüri“ (1935); Torma
koguduse õpetajalt A. Kuusik'ult
saadud andmed. T.

JALAVA (Almberg), Anton Fredrik
(Antti), soome kirjanik ja hõimutege-
lane, sünd. 18. VII 1846 ukj. Turu lä-
hedal Masku pastori pojana, õppis 1863
—68 Helsingi ülikoolis keeleteadust ja
omandas cand. phil. astme, oli 1869
—70 „Uusi Suometar'i“ peatoime-
taja, 1868—78 õpetaja Helsingi kesk-
koolides, 1877—90 eduskunna ja senati
ametnik, ühtlasi a-st 1881 peale ülemää-
rane ungari keele lektor Helsingi üli-
koolis enda surmani 3. VII 1909 ukj. —
Oma ametitöö kõrval on J-l suuri tee-
neid soomluse ja soome teatri edenda-
jana ning Ungari ja Soome lähendajana.
Ta on avaldanud teosed „Unkarin maa
ja kansa“ (Helsingi, 1876), „Unkarin
kielen oppikirja“ (Helsingi, 1880; koos
J. Szinnyei'ga), „Unkari“ I, II (Hel-
singi, 1882—83) ja soomendanud ungari
kirjandust. Eesti kultuurilukku on J.
nimi jäänud tema ja L. Koidula (vt.)
kirjavahetuse tõttu (a-ist 1869—77), mis
kajastab esimest lähedat sõprusuhet är-
kava eestluse ja soomluse eestvõitlejate
vahel. Samuti on J. kirjade ja J. V.
Jannsen'i perekonna Soome-reisu puhul
kevad 1871 isikliku kokkupuute kaudu
saadud tutvus soome kindlailmelisema
kultuurivõitlusega moraalselt julgusta-
nud ja võib-olla ka üksikideedega rika-
stanud Koidula ja „Eesti Postimehe“
rahvuslust.

A. A n n i, Koidula ja Almbergi kirja-
vahetus (1925); Kansallinen elämäker-
rasto III (1930). A. A.

* **JANNSEN, Eugen**, arst, suri 14. IX
1930 ukj. Tartus.

„Eesti Arst“ 1932, lk. 62 j.; E. Kirj.
1930, lk. 473—484 (K. E. S ö ö t).

* **JANNSEN, Johann Voldemar**, aja-
kirjanik ja kirjanik. F. W. Borm'i ni-
mel anti luba „Perno Postimehe“ välja-
andmiseks 24. XII 1856 vkj. — J-i poolt
avaldatud „Eesti laulik. 125 uut
lauo...“ (Tartu, 1860) sisaldab ainult
saksa laulutekstide eestikeelseid tõlkeid;
sellele järgnesid viisid „Eesti lauliko-
wisi-ramat. 120 uut laulo-wisi . . .“
(*ibid.*, 1862). Peale selle ilmus temalt